

USTAWA

z dnia 28 września 1991 r.

o kontroli skarbowej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Celem kontroli skarbowej jest ochrona interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa oraz zapewnienie skuteczności wykonywania zobowiązań podatkowych i innych należności stanowiących dochód budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych.

2. Celem kontroli skarbowej jest również badanie zgodności z prawem gospodarowania mieniem innych państwowych osób prawnych.

Art. 2. 1. Do zakresu kontroli skarbowej należy:

- 1) kontrola rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatków stanowiących dochód budżetu państwa, a także innych należności pieniężnych budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych,
- 2) kontrola celowości i legalności wydatkowania środków budżetowych oraz prawidłowości obliczania i wykorzystywania dotacji budżetowych,
- 3) badanie zgodności z prawem wykorzystania i rozporządzenia mieniem państwowym, a w szczególności ujawnianie niedoborów, a także innych szkód w tym mieniu.

2. W ramach kontroli skarbowej prowadzonej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, badaniu podlega również rzetelność deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowość obliczania i wpłacania zobowiązań podatkowych stanowiących dochód gminy, a także innych niż wymienione w tym przepisie należności pieniężnych budżetu państwa.

Art. 3. W granicach i na zasadach określonych w odrębnych przepisach kontrola skarbowa obejmuje ponadto:

- 1) wykonywanie szczególnego nadzoru podatkowego,
- 2) badanie prawidłowości stosowania cen urzędowych, a także cen umownych w zakresie objętym ograniczeniami swobodnego kształtowania ich poziomu,
- 3) badanie prawidłowości obrotu dewizowego.

Art. 4. 1. Kontroli skarbowej podlegają:

- 1) zobowiązani do świadczeń pieniężnych na rzecz Skarbu Państwa lub państwowych funduszy celowych,
- 2) wydatkujący środki z budżetu państwa,
- 3) władający i zarządzający mieniem państwowym.

2. Kontroli skarbowej podlegają także izby i urzędy skarbowe oraz płatnicy i inkasenci podatków i innych należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych.

Art. 5. 1. Nie podlega kontroli skarbowej celowość i sposób wykorzystywania środków budżetowych oraz mienia państwowego na cele specjalne w jednostkach podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministrów Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych.

2. Rada Ministrów określi cele, o których mowa w ust. 1, oraz organy, zasady i tryb przeprowadzania kontroli wykorzystania środków budżetowych i mienia państwowego na te cele.

Art. 6. 1. Kontrolę skarbową w zakresie i trybie określonym w niniejszej ustawie sprawują organy kontroli skarbowej.

2. Organy kontroli skarbowej mogą prowadzić również w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach, dochodzenia w sprawach karnych skarbowych oraz w sprawach o przestępstwa na szkodę Skarbu Państwa — ujawnione w toku kontroli.

3. Przepisy dotyczące kontroli skarbowej nie naruszają przewidzianych w odrębnych ustawach uprawnień do kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 2 i 3, przysługujących właściwym rzeczowo organom.

Art. 7. Organy administracji państwowej i samorządowej oraz inne państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać z organami kontroli skarbowej przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie.

Rozdział 2

Organy kontroli skarbowej

Art. 8. 1. Organami kontroli skarbowej są:

- 1) Minister Finansów jako naczelny organ kontroli skarbowej,
- 2) Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej jako organ wyższego stopnia nad inspektorami kontroli skarbowej,
- 3) inspektorzy kontroli skarbowej, zwani dalej „inspektorami”.

2. Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów.

3. Inspektorów powołuje i odwołuje Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Art. 9. 1. Jednostkami organizacyjnymi kontroli skarbowej są urzędy kontroli skarbowej i Ministerstwo Finansów.

2. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określi siedziby i terytorialny zasięg działania urzędów kontroli skarbowej.

3. Minister Finansów określi organizację urzędów kontroli skarbowej oraz nada im statut.

4. Właściwość miejscową inspektorów określa się według terytorialnego zasięgu działania urzędu kontroli skarbowej.

5. Inspektorzy zatrudnieni w Ministerstwie Finansów są uprawnieni do prowadzenia kontroli na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej może wyznaczyć inspektora zatrudnionego w urzędzie kontroli skarbowej do przeprowadzenia kontroli poza obszarem jego właściwości miejscowej.

Art. 10. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej:

- 1) określa zadania urzędów kontroli skarbowej wynikające z ustawy,
- 2) organizuje szkolenia inspektorów,
- 3) organizuje system informacji w urzędach kontroli skarbowej i zapewnia jego współdziałanie z systemem informacji innych instytucji, organizacji państwowych i samorządowych,
- 4) sprawuje kontrolę urzędów i izb skarbowych w zakresie prawidłowości ustalania i poboru podatków i niepodatkowych należności budżetowych,

5) organizuje pracę i jest przełożonym inspektorów zatrudnionych w Ministerstwie Finansów,

6) ustala plany kontroli,

7) upoważnia inspektorów do przeprowadzania kontroli,

8) analizuje wyniki kontroli skarbowej i przedstawia Ministrowi Finansów propozycje ich wykorzystania,

9) uczestniczy w pracach międzynarodowych organizacji i instytucji zajmujących się kontrolą skarbową,

10) realizuje zadania określone w odrębnych przepisach.

Art. 11. 1. Pracą urzędów kontroli skarbowej kierują dyrektorzy, powoływani spośród inspektorów przez Ministra Finansów na wniosek Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

2. Dyrektor urzędu kontroli skarbowej w szczególności:

- 1) organizuje pracę urzędu kontroli skarbowej i jest przełożonym zatrudnionych w nim inspektorów oraz innych pracowników,
- 2) ustala plany kontroli,
- 3) upoważnia inspektorów do przeprowadzenia kontroli.

Rozdział 3

Postępowanie kontrolne

Art. 12. 1. Kontrola skarbowa, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 2, jest prowadzona zgodnie z planem kontroli.

2. Plany kontroli ustalają dyrektorzy urzędów kontroli skarbowej stosownie do zadań określonych przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

Art. 13. 1. Postępowanie kontrolne wszczyna inspektor na podstawie upoważnienia wydanego przez dyrektora urzędu kontroli skarbowej.

2. Postępowanie kontrolne może być wszczęte bez upoważnienia oraz poza planem kontroli, jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają natychmiastowe podjęcie kontroli.

3. Czynności kontrolnych w przypadkach, o których mowa w ust. 2, dokonuje się w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej, a w razie nieobecności tych osób — w obecności przywołanego świadka.

4. Czynności kontrolne dokonane bez upoważnienia są skuteczne pod warunkiem przedstawienia kontrolowanemu takiego upoważnienia najpóźniej następnego dnia po dniu rozpoczęcia kontroli.

Art. 14. O wszczęciu postępowania zawiadamia się kontrolowanego na piśmie, określając:

- 1) zakres kontroli,
- 2) przewidywany czas trwania kontroli,
- 3) miejsce prowadzenia kontroli,
- 4) imię i nazwisko inspektora prowadzącego kontrolę.

Art. 15. 1. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych inspektor jest obowiązany okazać kontrolowanemu legitymację służbową, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz doręczyć zawiadomienie o wszczęciu postępowania, a także zapoznać kontrolowanego z jego prawami i obowiązkami.

2. W razie gdy czynności kontrolne są dokonywane wyłącznie w obecności świadka, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz zawiadomienie o wszczęciu postępowania dołącza się do protokołu.

3. Minister Finansów określa wzór legitymacji służbowej, o której mowa w ust. 1.

Art. 16. Kontrola skarbową podmiotu gospodarczego, zgodna z planem kontroli, powinna być przeprowadzona w takich dniach i godzinach, w jakich jest prowadzona lub powinna być prowadzona działalność gospodarcza kontrolowanego.

Art. 17. 1. Kontrolowany jest obowiązany umożliwić inspektorowi dokonanie czynności kontrolnych, a w szczególności:

- 1) udostępnić obiekty, urządzenia i składniki majątkowe, których badanie wchodzi w zakres kontroli skarbowej,
- 2) zapewnić wgląd w dokumentację i prowadzone ewidencje objęte zakresem kontroli,
- 3) umożliwić kontrolującemu sporządzanie kopii niezbędnych dokumentów,
- 4) zapewnić warunki do pracy, w tym w miarę możliwości samodzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania dokumentów,
- 5) umożliwić filmowanie i fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych, jeżeli film, fotografia lub nagranie może stanowić dowód lub przyczynić się do utrwalenia dowodu w sprawie będącej przedmiotem kontroli,
- 6) udostępnić środki łączności, a w przypadku gdy kontrolowanym jest podmiot gospodarczy — także inne konieczne środki techniczne, jakimi dysponuje w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności kontrolnych.

2. Kontrolowany jest obowiązany udzielać inspektorowi wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli.

3. Inspektor jest uprawniony do wstępu oraz poruszania się po terenie jednostki kontrolowanej na podstawie legitymacji służbowej, bez potrzeby uzyskiwania przepustki, oraz nie podlega rewizji osobistej, przewidzianej w regulaminie wewnętrznym tej jednostki. Inspektor podlega przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy, obowiązującym w kontrolowanej jednostce.

4. Inspektor może, za zgodą prokuratora, dokonywać czynności kontrolnych w lokalu, w którym zamieszkuje osoba fizyczna, zobowiązana do uiszczenia należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, w razie powzięcia wiarygodnych wiadomości, że osoba ta nie wpłaca tych należności lub oblicza je nierzetelnie. Z czynności tych sporządza się protokół, który wymaga zatwierdzenia przez prokuratora. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu stosuje się odpowiednio.

Art. 18. W toku postępowania kontrolnego inspektor może w szczególności:

- 1) badać dokumenty i ewidencje, objęte zakresem kontroli,
- 2) zabezpieczać zebrane dowody,
- 3) zarządzać inwentaryzację wraz z rozliczeniem jej wyniku,
- 4) dokonywać oględzin,

5) legitymować osoby w celu ustalenia tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli,

6) przesłuchiwać świadków,

7) zasięgać opinii biegłych,

8) zbierać inne niezbędne materiały w zakresie objętym kontrolą.

Art. 19. 1. Obecny w czasie kontroli kontrolowany lub osoba przez niego wskazana ma prawo uczestniczyć w czynnościach, o których mowa w art. 18.

2. Kontrolowany powinien być uprzedzony o miejscu i terminie przeprowadzania dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli stosownie do art. 13 ust. 3 czynności kontrolnych dokonuje się pod nieobecność kontrolowanego.

Art. 20. 1. Badanie dokumentów i ewidencji polega na sprawdzeniu ich rzetelności oraz zgodności z przepisami prawa.

2. Inspektor ma prawo sprawdzenia prawidłowości i rzetelności badanych dokumentów także u ich wystawcy, odbiorcy, pośrednika lub przewoźnika.

3. Do czynności sprawdzających u osób wymienionych w ust. 2 stosuje się odpowiednio art. 13—19.

Art. 21. 1. Czynności kontrolne mające znaczenie dla wyniku kontroli podlegają dokumentowaniu. Zakres tych czynności ustala inspektor.

2. Dokumentowanie czynności kontrolnych polega w szczególności na sporządzaniu protokołów z:

- 1) badania dokumentów i ewidencji,
- 2) zabezpieczenia dokumentów i dowodów rzeczowych,
- 3) inwentaryzacji,
- 4) oględzin,
- 5) przesłuchania świadków.

Stan faktyczny może być utrwalony ponadto za pomocą aparatury rejestrującej obraz i dźwięk oraz magnetycznych nośników informacji.

3. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa sposób zabezpieczania, odtwarzania i wykorzystywania dowodów utrwalonych za pomocą aparatury rejestrującej obraz i dźwięk oraz magnetycznych nośników informacji.

4. W razie gdy czynności kontrolnych dokonuje się pod nieobecność kontrolowanego lub osoby zastępującej go albo bez zachowania warunków określonych w art. 13 ust. 1, z czynności tych sporządza się protokół.

Art. 22. 1. Protokoły, o których mowa w art. 21 ust. 2, podpisują osoby uczestniczące w czynności kontrolnej dokumentowanej w tej formie.

2. Kontrolowany lub osoba zastępująca go może w terminie 3 dni od dnia podpisania protokołu złożyć na piśmie wyjaśnienia bądź zgłosić zastrzeżenia do treści protokołu, inspektor zaś obowiązany jest ustosunkować się do nich bez zbędnej zwłoki w formie odpowiedniej adnotacji.

Art. 23. 1. Po zgromadzeniu dokumentacji czynności kontrolnych inspektor zapoznaje kontrolowanego z treścią dokumentów i ustaleniami kontroli.

2. Z czynności, o której mowa w ust. 1, sporządza się adnotację podpisaną także przez kontrolowanego.

3. Kontrolowany ma prawo, niezwłocznie lub najpóźniej w terminie 3 dni od dnia zapoznania się z dokumentacją i ustaleniami kontroli, zażądać na piśmie:

- 1) uzupełnienia tej dokumentacji przez wskazanie czynności kontrolnych, które należałoby podjąć, i dokumentów, które należałoby włączyć do akt sprawy,
- 2) przeprowadzenia ponownej oceny zebranej dokumentacji z punktu widzenia możliwości weryfikacji ustaleń kontroli.

Art. 24. 1. Inspektor jest obowiązany rozpatrzyć zastrzeżenia, o których mowa w art. 23 ust. 3, i w terminie 3 dni zawiadomić kontrolowanego o sposobie ich załatwienia.

2. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, inspektor przedstawia kontrolowanemu na piśmie ostateczne ustalenia i wnioski z kontroli, zwane dalej „wynikiem kontroli”.

Art. 25. 1. Wynik kontroli powinien określać:

- 1) nazwę (nazwisko) oraz adres lub siedzibę kontrolowanego,
- 2) nazwisko inspektora,
- 3) zakres i czas trwania kontroli,
- 4) ustalenia i wnioski kontroli wskazujące na stwierdzone nieprawidłowości w prowadzeniu dokumentacji lub ewidencji, gospodarowaniu mieniem państwowym, obliczaniu lub uiszczaniu podatków oraz innych należności budżetu państwa i państwowych funduszy celowych — ze wskazaniem kwoty należności do zapłacenia lub do zwrotu, a także sposobu usunięcia innych nieprawidłowości.

2. Wynik kontroli powinien zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne oraz podpis, wraz z pieczęcią urzędową inspektora.

3. Wynik kontroli doręcza się kontrolowanemu, a właściwemu organowi lub dysponentowi części budżetu ponadto dokumentację czynności kontrolnych.

Art. 26. 1. Jeżeli wynik kontroli określa wysokość zobowiązań podatkowych, przy ustalaniu podstaw ich obliczania organowi kontroli skarbowej przysługują uprawnienia organu podatkowego, określone w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 45, poz. 289, z 1984 r. Nr 52, poz. 268, z 1985 r. Nr 12, poz. 50, z 1988 r. Nr 41, poz. 325, z 1989 r. Nr 4, poz. 23, Nr 33, poz. 176, Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198) oraz w art. 168 § 2 i art. 169 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, wynik kontroli zawiera również pouczenie o przysługującym kontrolowanemu środku prawnym.

Art. 27. 1. Kontrolowany może, w terminie 14 dni od doręczenia mu wyniku kontroli, o którym mowa w art. 26 ust. 1, wnieść do przełożonego inspektora żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania w sprawach zobowiązań podatkowych.

2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać zarzuty przeciwko wynikowi kontroli, określać ich istotę i zakres oraz wskazywać dowody je uzasadniające.

Art. 28. Jeżeli żądanie, o którym mowa w art. 27, nie zostanie wniesione, wynik kontroli wywiera ten sam skutek co decyzja ostateczna organu podatkowego ustalająca zobowiązanie podatkowe.

Art. 29. 1. Przepis art. 28 nie ma zastosowania, jeżeli wynik kontroli dotyczy spraw zakończonych decyzją organu podatkowego. W tym wypadku organ kontroli kieruje wynik kontroli do właściwego organu podatkowego.

2. Przepisów art. 26—28 nie stosuje się do zobowiązań podatkowych, do których ustalenia właściwy jest organ gminy.

Art. 30. 1. Do wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany oraz stwierdzenia nieważności wyniku kontroli, o którym mowa w art. 28, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. Do uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej na podstawie art. 154 i art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego właściwy jest organ kontroli wyższego stopnia.

Art. 31. W zakresie nie uregulowanym w ustawie do postępowania kontrolnego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisy o zobowiązaniach podatkowych.

Art. 32. 1. Organ kontroli skarbowej może zwrócić się do sprawującego nadzór nad kontrolowanym lub do właściwego organu państwowego z notą sygnalizacyjną informującą o dostrzeżonych nieprawidłowościach.

2. Jednostka, do której nota sygnalizacyjna została skierowana, jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej noty, zawiadomić organ kontroli skarbowej o sposobie wykorzystania zawartych w niej informacji lub o przyczynach jej niewykorzystania.

3. Jeżeli w toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w ustalaniu lub w poborze zobowiązań podatkowych przez organy gminy, organ kontroli skarbowej zawiadamia o tym właściwą izbę obrachunkową.

4. Jeżeli stwierdzone nieprawidłowości dotyczą działania urzędów lub izb skarbowych, organ kontroli skarbowej jest obowiązany zawiadomić o nich Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

Art. 33. Wiadomości i informacje gromadzone i przetwarzane w ramach kontroli skarbowej stanowią tajemnicę państwową lub służbową.

Art. 34. Na żądanie dyrektora urzędu kontroli skarbowej wydawca i redaktor dziennika lub czasopisma są obowiązani udzielać posiadanych informacji o nazwach i adresach podmiotów gospodarczych lub nazwiskach i adresach osób fizycznych zamieszczających odpłatne ogłoszenia i reklamy w sprawach działalności gospodarczej.

Art. 35. 1. Na żądanie Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej banki są obowiązane udzielać informacji o obrotach i stanach rachunków bankowych w związku z toczącą się sprawą karną lub karną skarbową:

- 1) przeciwko posiadaczowi rachunku będącemu osobą fizyczną,

2) o przestępstwo popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, która jest posiadaczem rachunku.

2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać oznaczenie posiadacza rachunku, okresu objętego informacją, imienia i nazwiska inspektora upoważnionego do uzyskania informacji.

Rozdział 4

Wywiad skarbowy

Art. 36. 1. Kontrola skarbowa, w granicach swoich zadań, uzyskuje, gromadzi, przetwarza i wykorzystuje informacje o dochodach, obrotach, rzeczach i prawach majątkowych podlegających kontroli w celu ustalenia należności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oraz w sprawach wymienionych w art. 3.

2. Organy kontroli skarbowej nie mogą stosować środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie informacji oraz utrwalanie śladów i dowodów w sposób tajny.

3. Organ kontroli skarbowej przy wykonywaniu swoich zadań może korzystać z pomocy osób nie będących pracownikami organów kontroli skarbowej.

4. Za udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 3, osobom nie będącym pracownikami organów kontroli skarbowej może być przyznane wynagrodzenie wypłacane z funduszu operacyjnego.

5. Minister Finansów określa zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym.

6. Jeżeli w czasie korzystania i w związku z korzystaniem przez organy kontroli skarbowej z pomocy osób, o których mowa w ust. 3, osoby te utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu albo szkodę w mieniu, przysługuje odszkodowanie.

7. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb przyznawania odszkodowania, o którym mowa w ust. 6.

Art. 37. 1. Informacje uzyskiwane w sposób, o którym mowa w art. 36, są tajne i mogą być wykorzystywane wyłącznie przez organy kontroli skarbowej dla celów postępowania kontrolnego.

2. Każda informacja zawiera adnotację, kto, kiedy i do jakich celów wykorzystywał zawarte w niej dane.

3. Przepis art. 33 stosuje się do wywiadu skarbowego.

Rozdział 5

Inspektorzy kontroli skarbowej

Art. 38. 1. Inspektor prowadzi samodzielnie postępowanie kontrolne.

2. Do wyłączenia inspektora stosuje się odpowiednio przepisy art. 24—26 Kodeksu postępowania administracyjnego, a w postępowaniu karnym skarbowym art. 135 i art. 136 ustawy karnej skarbowej.

3. Inspektor może powierzyć dokonywanie czynności kontrolnych pod swoim nadzorem pracownikom urzędu kontroli, z wyłączeniem:

- 1) zarządzania inwentaryzacji,
- 2) przesłuchiwania świadków,

3) dokonywania ostatecznych obliczeń należności budżetowych,

4) podpisywania wyników kontroli,

5) kierowania noty sygnalizacyjnej,

6) wszczynania dochodzeń karnych i karnych skarbowych,

7) podpisywania aktów oskarżenia lub wniosków karnych,

8) czynności, o których mowa w art. 17 ust. 4.

Art. 39. 1. Inspektorem może być ten, kto:

1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,

2) ma nienaganną opinię i nie był karany za przestępstwo z winy umyślnej,

3) posiada wyższe wykształcenie prawnicze, ekonomiczne lub inne wyższe o specjalności przydatnej do kontroli skarbowej,

4) posiada co najmniej 5-letni staż pracy w organach administracji podatkowej albo 3-letnią praktykę w urzędach kontroli skarbowej,

5) złożył egzamin kwalifikacyjny na stanowisko inspektora przed komisją powołaną przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej może powołać na inspektora osobę nie spełniającą warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

3. Minister Finansów określa szczegółowe warunki odbywania praktyki oraz przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych na stanowisko inspektora.

Art. 40. 1. Inspektorom przysługuje miesięczny dodatek skarbowy do wynagrodzenia, nie niższy niż 50% wynagrodzenia.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa rodzaje stanowisk inspektorów oraz wysokość i tryb przyznawania dodatku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 41. 1. Inspektorzy oraz inni pracownicy jednostek organizacyjnych kontroli skarbowej w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych korzystają z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

2. Inspektorzy w czasie wykonywania czynności kontrolnych nie mogą być zatrzymani bez uprzedniej zgody Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej. Nie dotyczy to zatrzymania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa.

3. Za wykroczenia związane z bezpośrednim pełnieniem obowiązków służbowych inspektorzy odpowiadają tylko dyscyplinarnie.

Art. 42. W sprawach z zakresu stosunku pracy, nie uregulowanych w niniejszej ustawie, do inspektorów stosuje się przepisy o pracownikach urzędów państwowych dotyczące pracowników mianowanych.

Art. 43. Do pracowników urzędów kontroli skarbowej nie będących inspektorami oraz do pracowników odbywających praktykę mają zastosowanie przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 44. W Kodeksie postępowania administracyjnego po art. 167 dodaje się art. 167a w brzmieniu:

- „Art. 167a. 1. Podatnik powinien być uprzedzony o miejscu i terminie przeprowadzania dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin.
2. Przepisów ust. 1 oraz art. 167 § 1 nie stosuje się, jeżeli podatnik jest nieobecny, a okoliczności faktyczne uzasadniają natychmiastowe podjęcie kontroli.”

Art. 45. W Kodeksie postępowania karnego w art. 265 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Dochodzenie w sprawach o przestępstwa popełnione na szkodę Skarbu Państwa, ujawnione przez organy kontroli skarbowej w toku kontroli, mogą prowadzić te organy.”
- 2) w § 3 wyrazy „Organy kontroli i rewizji finansowej” zastępuje się wyrazami „Organy kontroli skarbowej”.

Art. 46. W ustawie karnej skarbowej z dnia 26 października 1971 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 22, poz. 103, z 1985 r. Nr 23, poz. 100 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 84 i Nr 86, poz. 503) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 106 otrzymuje brzmienie:
„Art. 106. Kto utrudnia inspektorom kontroli skarbowej lub uprawnionym pracownikom organu podatkowego przeprowadzanie czynności kontrolnych, podlega karze grzywny do 1.250.000 złotych.”
- 2) art. 128 otrzymuje brzmienie:
„Art. 128. 1. Kierownikiem organu dochodzenia oraz finansowego organu dochodzenia jest naczelnik urzędu skarbowego, dyrektor urzędu celnego lub inspektor kontroli skarbowej.
2. Kierownikiem finansowego organu orzekającego jest naczelnik urzędu skarbowego, dyrektor izby skarbowej, dyrektor urzędu celnego lub Prezes Głównego Urzędu Cel.”
- 3) w art. 157 w § 1 wyrazy „kierownik finansowego organu dochodzenia” zastępuje się wyrazami „Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej”;
- 4) w art. 174 w § 2 w pkt 2 wyrazy „izby skarbowe” zastępuje się wyrazami „inspektorzy kontroli skarbowej”;
- 5) w art. 178 w § 1 w pkt 2 wyrazy „izba skarbowa — Minister Finansów” zastępuje się wyrazami „inspektor kontroli skarbowej — Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej”;
- 6) w art. 186 w § 2 wyrazy „izba skarbowa — Minister Finansów” zastępuje się wyrazami „inspektor kontroli skarbowej — Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej”.

Art. 47. W ustawie z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 45, poz. 289, z 1984 r. Nr 52, poz. 268, z 1985 r. Nr 12, poz.

50, z 1988 r. Nr 41, poz. 325, z 1989 r. Nr 4, poz. 23, Nr 33, poz. 176, Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 32 skreśla się ust. 6;
- 2) w art. 35 skreśla się wyrazy „32 i”.

Art. 48. W ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) w art. 22 skreśla się ust. 1 oraz oznaczenie ust. 2.

Art. 49. W ustawie z dnia 29 grudnia 1982 r. o urzędzie Ministra Finansów oraz urzędach i izbach skarbowych (Dz. U. Nr 45, poz. 289, z 1985 r. Nr 12, poz. 50, z 1987 r. Nr 3, poz. 18 i Nr 33, poz. 180, z 1988 r. Nr 16, poz. 112 i Nr 19, poz. 132, z 1990 r. Nr 14, poz. 88 i z 1991 r. Nr 94, poz. 421) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:
„11) kontrola skarbowa”;
- 2) skreśla się art. 7 i art. 8;
- 3) w art. 9:
a) w ust. 4 w pkt 3 wyrazy „podatkowej w zakresie zleconym przez izbę skarbową” zastępuje się wyrazami „w toku postępowania podatkowego w zakresie niezbędnym do ustalenia zobowiązania podatkowego”;
- b) w ust. 5:
— w pkt 2 skreśla się wyrazy „i kontrola”;
- skreśla się pkt 3, 4, 6 i 7;
- c) skreśla się ust. 5a;
- 4) art. 9a otrzymuje brzmienie:
„Art. 9a. 1. Środki finansowe w wysokości 20% dodatkowych wpływów podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych przeznaczają się na usprawnienie funkcjonowania organów i urzędów podległych Ministerowi Finansów oraz na premie dla pracowników tych organów i urzędów, a w szczególności dla pracowników, którzy przyczynili się bezpośrednio do uzyskania dodatkowych wpływów.
2. Minister Finansów określi, jakie rodzaje wpływów budżetowych uznaje się za dodatkowe w rozumieniu ust. 1, a także sposób ich rozdysponowania oraz zasady przyznawania premii.”
- 5) w art. 11:
a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „oraz uprawnienia Ministra Finansów i podległych mu organów w zakresie kontroli finansowej i cen” oraz oznaczenie ust. 1,
- b) skreśla się ust. 2.

Art. 50. W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. — Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187 i z 1990 r. Nr 29, poz. 173) w art. 36 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

- „5. Na żądanie organów upoważnionych do tego na podstawie odrębnych przepisów wydawca lub redaktor są obowiązani do ujawnienia posiadanych nazw i adresów podmiotów gospodarczych lub osób fizycznych, zamieszczających odpłatne ogłoszenia lub reklamy w sprawach działalności gospodarczej. W tym wypadku art. 15 ust. 1 i 2 nie stosuje się.”

Art. 51. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 4, poz. 21, Nr 54, poz. 320, Nr 59, poz. 350 i Nr 74, poz. 439 i 440) w art. 48 w ust. 4 po wyrazach „lub prokurator” dodaje się wyrazy „albo Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej”.

Art. 52. W ustawie z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 6, poz. 33 i Nr 74, poz. 441 oraz z 1991 r. Nr 35, poz. 155 i Nr 60, poz. 253) w art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kontrolę dewizową, z zastrzeżeniem art. 27 ust. 1, wykonują Minister Finansów i organy kontroli skarbowej.”

Art. 53. W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 75, poz. 445 oraz z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 73, poz. 320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 w ust. 3 wyrazy „ceł antydumpingowych oraz” skreśla się;

2) w art. 70:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Środki finansowe uzyskane z opłat, o których mowa w ust. 1—3, a także 30% kwot uzyskanych ze sprzedaży przedmiotów z przestępstw celnych i dewizowych ujawnionych przez funkcjonariuszy celnych przeznaczają się na usprawnienie funkcjonowania organów celnych oraz na premie dla pracowników podległych Prezesowi Głównego Urzędu Cei, a w szczególności dla tych, którzy przyczynili się bezpośrednio do wykrycia przestępstw lub wykroczeń celnych i dewizowych.”

b) w ust. 5 skreśla się pkt 4,

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Prezes Głównego Urzędu Cei określi sposób rozdysponowania środków, o których mowa w ust. 4, oraz zasady przyznawania premii.”

Art. 54. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 80, poz. 350) w art. 30 w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach „policji” dodaje się wyrazy „organom kontroli skarbowej”.

Art. 55. Toczące się w dniu wejścia w życie ustawy sprawy z zakresu kontroli skarbowej zostaną przejęte przez inspektorów do dalszego prowadzenia na zasadach i w trybie określonych według przepisów dotychczasowych.

Art. 56. Do czasu odrębnego uregulowania do zakresu działania organów kontroli skarbowej należy weryfikacja rocznych sprawozdań finansowych.

Art. 57. 1. Upoważnia się Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej do jednorazowego powołania — spośród pracowników Ministerstwa Finansów oraz organów podległych Ministrowi Finansów — inspektorów kontroli skarbowej, bez zachowania wymogów określonych w art. 39 ust. 1 pkt 3—5.

2. Inspektorzy powołani w trybie ust. 1 obowiązani są do złożenia egzaminu kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 5, w terminie jednego roku od dnia powołania.

Art. 58. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o organach kontroli finansowej albo o kontroli finansowej, rozumie się przez to odpowiednio organy kontroli skarbowej i kontrolę skarbową.

Art. 59. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 8 ust. 2 i 3, art. 9 ust. 3, art. 10, art. 40 i art. 57 ust. 1, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*